

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ, STUDIU ȘI
CERCETARE
PRIN INTERMEDIUL EXPOZIȚIILOR ON-LINE

STIMULATING INTEREST TO READING, STUDY AND RESEARCH
THROUGH ON-LINE EXHIBITIONS

Ala LÎȘÎ¹

Abstract: În articol sunt reflectate cele mai importante avantaje și oportunități ale expozițiilor online, este identificat impactul lor în procesul de valorificare a resurselor infodocumentare ale Bibliotecii Științifice a USARB, prezentate opiniile utilizatorilor BȘ USARB despre eficiența expozițiilor online.
Cuvinte cheie: expozițiile online, avantajele expozițiilor online, oportunitățile expozițiilor online, promovarea colecției, promovarea lecturii

Abstract: In the article the most important advantages and opportunities of online exhibitions are reflected, their impact is identified in the process of capitalizing on the info-documentary resources of the USARB Scientific Library, the opinions of SL USARB users about the effectiveness of online exhibitions are presented.

Keywords: online exhibitions, advantages of online exhibitions, opportunities of online exhibitions, collection promotion, reading promotion

Astăzi, computerul, televizorul, tabletele precum și telefonul mobil, reușesc să ofere mult mai mult decât o făcea până acum literatura tipărită. Internetul oferă informație mult mai spectaculoasă, atractivă și nu necesită efort mental deosebit. Pentru a reduce acest fenomen, bibliotecile, la fel ca și instituțiile de învățământ-cheie, joacă un rol important în apropierea tinerii generații de lumea cărților și, implicit de lectură, importanța căreia este evidentă și mereu actuală.

Biblioteca este instituția care oferă acces la informație, valorifică patrimoniul cultural, promovează lectura, oferă acces egal și nediscriminatoriu la serviciile de bibliotecă tuturor membrilor comunității, indiferent de gen, vârstă, apartenență etnică, dizabilitate, contribuind, prin mijloace specifice, la procesul de instruire, formare și cercetare.[5]

Este cunoscut faptul, că „Întreaga evoluție a dezvoltării umane se bazează pe cunoaștere, la care se ajunge, în primul rând, prin învățare și studiu, respectiv prin lectură.”[8]

Lectura poate fi motivațională, de plăcere, de informare sau oricare alt tip, „lectura este trampingul care mișcă persoana pe spirală pe toată întinderea vieții.”[8] Lectura cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării, îndeplinind funcțiile: educativă, cognitivă, formativă.

¹ Bibliotecară, Biblioteca Științifică USARB, ala.lisii97biblioteca@gmail.com

„Actul lecturii în sine urmărește diverse aspecte, cum ar fi rolul educațional, aspectul informativ, lectura de plăcere, lectura apro-fundată etc.”[1,p.64]

Constatăm că, bibliotecile contemporane îndeplinesc rolul de mediator între patrimoniul infodocumentar pe care îl dețin și multiplele categorii de utilizatori, chiar dacă suntem într-o societate aflată în continuă schimbare, iar tehnologia evoluează cu o viteză considerabilă.

Remarcăm faptul, că în ultimii ani bibliotecile au devenit pe lângă deținătoare de colecții tradiționale și posesoare a produselor de format nou – online, valorificând colecția prin expoziții online, expozițiile tradiționale schimbându-și formatul și fiind consultate pe diverse suporturi multimedia.

„Bibliotecile de toate tipurile au un rol foarte important în promovarea lecturii, asigurat de însăși misiunea bibliotecii – îmbunătățirea calității vieții oamenilor și dezvoltarea comunităților.”[1,p.66]. Lectura cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea vorbirii orale, îndeplinind funcțiile: educativă, cognitivă, formativă. Lectura diferitor tipuri de documente dezvoltă gândirea critică, creativitatea.

Una dintre principalele metode de promovare vizuală a literaturii este expoziția, oferind cititorilor posibilitatea de a obține cunoștințe suplimentare, de a forma și de a extinde interesul față de un subiect sau altu. Conform Dicționarului explicativ al limbii române, expoziția este o „prezentare organizată, publică, a unor obiecte selecționate, pentru a pune în lumină specificul unei activități, realizările unui artist etc. sau în scop instructiv.”[2]

La ora actuală, expoziția tradițională își schimbă formatul, fiind consultată pe diverse suporturi multimedia. Din ce în ce mai multe biblioteci, care ani de zile au organizat expoziții tradiționale, încearcă să găsească noi modalități de a afișa public lucrări tipărite pe Internet pentru a-și promova colecțiile. „Expozițiile de bibliotecă se încadrează în două tipuri majore: fizice și online.”[10]

În contextul dezvoltării noilor tehnologii informaționale, se impun tot mai insistent expozițiile virtuale sau online. Sunt prezentate, în mare parte, de instituții de cultură și educație: muzee, universități, biblioteci de toate tipurile. Expoziția online se poziționează ca o resursă de informare nouă, multifuncțională, care oferă utilizatorilor posibilități eficiente de căutare a informațiilor necesare (texte, grafică, audio, video etc.).

Varietatea expozițiilor online favorizează studierea, cercetarea, lectura, prin oferirea informațiilor despre documentele din colecțiile bibliotecii, disponibile atât în spațiul bibliotecilor de orice tip, inclusiv și universitare, cât și la distanță (oticând și oriunde)

Expozițiile online reprezintă colecția bibliotecii, contribuie la formarea și menținerea imaginii, dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor bibliotecii. Astfel de expoziții sunt larg răspândite în bibliotecile de toate tipurile - naționale, publice teritoriale, din instituțiile de învățământ, specializate și private.

Consemnăm faptul că, în prezent, nu există o definiție clară a ceea ce este o expoziție virtuală sau online. În articolul „Что такое выставочная деятельность

библиотек” autoarea Збаровская Н. В., oferă următoarea definiție: „Expoziția online reprezintă sinteza metodelor tradiționale(carte) și cele mai noi (electronice) de furnizare a informațiilor.”[13]

În alte surse expoziția virtuală este considerată ca „o demonstrație publică pe Internet folosind tehnologii web de imagini virtuale ale lucrărilor tipărite și ale altor media special selectate și sistematizate, precum și resurse electronice publice recomandate utilizatorilor de biblioteci la distanță pentru vizualizare, familiarizare și utilizare.”[3]

„Expoziția online este o resursă de informații multifuncțională care are ca scop transmiterea publică pe Internet a diferitor tipuri de documente pentru informarea în masă a utilizatorilor. Astfel de expoziție este mobilă, compactă, semnificativă și relevantă.”[10]

Printre cele mai importante *avantaje și posibilități* ale unei expoziții online menționăm:

- utilizatorul poate vizualiza expoziția în orice moment, fără a se afla în spațiile bibliotecii, este suficient să dețină acces la Internet;
- posibilitatea de a expune mai multe documente, fără a ocupa spațiul real al bibliotecii. La expoziție pot fi prezentate un număr mare de cărți, care pot fi renovate în orice miment;
- fiecare document poate fi însoțit de o adnotare, un rezumat, o copie a cuprinsului, fragmente de text, ilustrații, o scurtă istorie a creației operei, o descriere a epocii, fragmente audio și video;
- documentele prezentate la expoziția online nu sunt în pericol de a fi deteriorate. O expoziție pe Internet poate funcționa continuu.

Menționăm că indiferent de tipul expoziției, cartea trebuie să fie în centrul atenției, iar toate accesoriile sunt doar un adaos.

Algoritmul pentru crearea unei expoziții de carte online însumează câțiva pași:

- elaborarea unui model pentru o expoziție de carte electronică: selecția unui subiect, selecția documentelor, informații, materiale ilustrative, audio și video, întocmirea unei scheme expoziționale;
- pregătirea tehnică a proiectului: fotografia sau scanarea copertelor, ilustrațiilor, căutarea imaginilor de copertă pe Internet, pregătirea materialelor text, tăierea fragmentelor audio și video, salvarea materialelor preliminare într-un folder separat;
- înregistrarea muncii în programul sau serviciul online selectat;
- expoziție în programul MS Power Point, folosind hyperlink-uri.

Obiectivul principal al expoziției este prezentarea cărților și altor tipuri de documente. Atractivitatea expozițiilor crește grație designului bun, diverselor materiale adiționale și accesorii.

Există mai multe tipuri și forme de expoziții online de cărți:

- ✓ expoziții ale unei cărți;
- ✓ expoziții de colecții de carte;

- ✓ prezentarea copertelor și adnotărilor succinte pentru cărți cu acompaniament muzical;
- ✓ colecție de book-trailere;
- ✓ colecție de înregistrări audio;
- ✓ expoziție de cărți sub formă de poster interactiv;
- ✓ expoziție de cărți sub forma unei hărți mentale;
- ✓ expoziție de cărți ale oricărui autor sub formă de cronologie;
- ✓ expoziție de cărți sub formă de carte 3D.

Spre deosebire de expoziția tradițională, cea online oferă utilizatorilor bibliotecii oportunități suplimentare:

- ✓ *Utilizarea tehnologiei informației face* expoziția online vie și dinamică. Percepția prin intermediul calculatorului este mai efektivă. Sinteza dinamică de text, imaginea, sunetul - toate acestea fac expoziția online plină de viață și activă.
- ✓ *Utilizarea internetului.* În accesarea expozițiilor online nu există nici o limită de timp și loc. Ele permit vizualizarea la distanță a unui număr mare de documente de către un număr nelimitat de utilizatori.
- ✓ *Caracterul de masă.* Mai multe cărți pot fi expuse.
- ✓ *Variabilitatea* permite în orice moment de a modifica rapid slide-urile și localizarea lor: un slide poate fi eliminat și introdus altul nou, se poate schimba gama de culori, sau proiectul de ansamblu, altfel zis, informația se poate actualiza continuu
- ✓ *Autonomia* oferă expoziției posibilitatea de a fi rulată în mod automat, dotată cu un text vocal și demonstrată fără acompaniament special.
- ✓ *Mobilitatea* expozițiilor online permite demonstrarea lor în diferite instituții de învățământ, săli de clasă prin descărcarea pe o unitate flash USB.
- ✓ Expozițiile online sunt *econome*. Nu este nevoie de a lucra cu rafturi, standuri expoziționale, dulapuri, se economisește spațiul.

Expozițiile online vor fi ușor de utilizat în spațiul web dacă vor însuma o gamă de exigențe:

- *material ilustrativ* (imagine de copertă, pliante, ilustrații, hărți, fotografii, părți digitizate ale cărții: prefață, introducere etc.);
- *date bibliografice* (fișa bibliografică și codurile colecției bibliotecii care prezintă expoziția);
- *informații analitice* (rezumate, rezumate ale publicațiilor, recenzii, recenzii ale cititorilor etc.);
- *părți digitizate ale cărții* (capitole, cele mai interesante fragmente etc.);
- *link-uri* cu trimitere spre textele integrale ale cărții, dacă acestea sunt disponibile în bibliotecă sau pe Internet.
- *link-uri* către resurse de pe Internet (biografii, articole critice, recenzii, mărturii, site-uri tematice);
- *informații* despre disponibilitatea documentelor în alte biblioteci,

magazine online etc.

În prezentarea expozițiilor online se înregistrează și unele *dezavantaje*:

- crearea și vizualizarea unei expoziții online necesită un computer special. Nu fiecare computer îndeplinește cerințele tehnice pentru vizionarea unei expoziții;
- nu toți utilizatorii bibliotecii posedă abilitățile necesare pentru a vizualiza o expoziție online;
- în cazul unor probleme tehnice, prezentarea expoziției și vizionarea acesteia devine imposibilă;
- realizatorul unei expoziții virtuale trebuie să posede cunoștințele necesare de utilizare a calculatorului și gust artistic impecabil. [12]

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (BȘ USARB) reprezintă o bibliotecă cu structură modernă, capabilă să ofere diverse servicii calitative utilizatorilor, orientate spre satisfacerea necesităților de pregătire profesională, cercetare științifică, educație culturală a tuturor universitarilor bălțeni prin dezvoltarea și valorificarea bazei documentare, facilitarea accesului rapid la diverse surse de informare, utilizând tehnologiile moderne.

Utilizarea tehnologiilor informaționale avansate de către bibliotecarii universitari bălțeni facilitează crearea expozițiilor online, fiind elaborate în mod special pentru a fi utilizate prin intermediul Internetului, cu scopul de a atrage mai mulți utilizatori, a valorifica rolul Bibliotecii Științifice USARB în acoperirea necesităților de studii, cercetare și recreere în condițiile actuale, crescând și vizibilitatea bibliotecii în spațiul virtual.

Biblioteca are posibilitatea de a influența creșterea interesului pentru lectură a comunității, astfel susținând lectura activă și competentă, prin selectarea, colectarea și comunicarea unor informații și documente valoroase.

Deci, Internet-ul este un mediu bun de promovare a culturii, fiindcă înglobează avantajele tuturor celorlalte mijloace de transmitere a informației care l-au precedat, iar bibliotecile și serviciile de informare asigură posibilitatea conectării la Internet, respectând dreptul de a avea acces egal la informare, pentru autodezvoltarea personalității prin acces la educație, stimulare creativă, îmbogățire culturală. [6]

Astfel, expozițiile online, chiar dacă păstrează unele modalități ale expozițiilor tradiționale, reprezintă o formă modernă de prezentare a resurselor infodocumentare „prin care se sporește securitatea acestora și se creează premisele pentru un acces mult mai lesne la orice oră și din orice punct de pe glob [...]. O expoziție online este definită ca o colecție hipermedia (imagine, text, sunet) proiectată în jurul unei teme care îi permite utilizatorului să realizeze o experiență personalizată (centrată pe interesul său și în funcție de dispoziția sa de moment și de timpul de care dispune)[...]”[4]

Serviciile modernizate, bazate pe noile tehnologii contribuie la creșterea calității procesului de învățare, realizarea investigațiilor științifice, iar Biblioteca Științifică, fiind una din structurile Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți,

asigură accesul la un potențial important de resurse informaționale tipărite și electronice pentru studenți, cadre didactice, cercetători, elevi din licee și alte categorii nespecifice de utilizatori din mun. Bălți și Nordul Republicii Moldova.

Oferirea serviciilor și produselor informaționale de înaltă calitate la distanță, a devenit un instrument de comunicare cu utilizatorii, o metodă eficientă de promovare și valorificare a resurselor infodocumentare. Expozițiile online, fiind produse informaționale realizate și expuse în mediul digital de bibliotecarii BȘ USARB nu numai că promovează resursele info-documentare ale bibliotecii, ci și stimulează lecturile de instruire și cercetare ale utilizatorilor.

În perioada 2017-2022, BȘ USARB a plasat peste 200 de expoziții tematice și peste 40 de expoziții informative online, anual fiind prezentate în jur de 35 de expoziții tematice online. Primele expoziții online plasate de bibliotecă în rețeaua Internetului datează cu anul 2008, odată cu lansarea paginii Web a BȘ USARB. Indiscutabil este faptul că, conținutul variat al expozițiilor online contribuie la satisfacerea necesităților de pregătire profesională, cercetare științifică, educație, cultură generală în dependență de preferințele utilizatorilor prin accesibilitatea, operativitatea, diversitatea, creativitatea, conținutul bogat, posibilitatea de a le folosi mereu.

Expozițiile tematice online sunt organizate:

- la un *anumit subiect*:
- la un *eveniment*:

- la o *dată remarcabilă*:
- la o *aniversare sau omagiere*.

Pentru a realiza o expoziție online se utilizează unul din formatele funcționale. Cea mai simplă expoziție poate fi creată în PowerPoint. Unele sunt realizate și expuse în spațiul virtual în formatul HTML, altele în format pdf.

Expozițiile online se integrează în rețeaua virtuală, fiind postate pe site-ul și blogul BȘ USARB http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=327&Itemid=231&lang=ro; <https://bs-usarb.blogspot.com/>

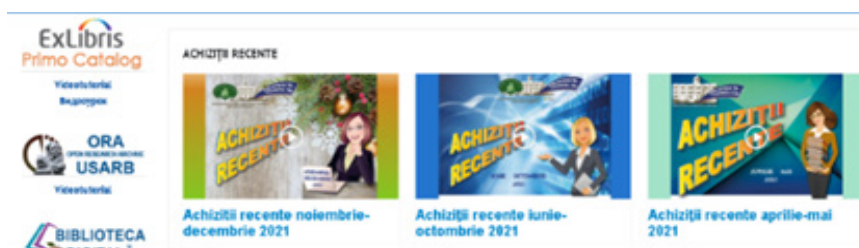
Aplicația cu care este prelucrat fișierul video pentru plasarea în pagina Web, permite distribuirea materialului în social media și respectiv contorizarea accesărilor.

Plasarea expozițiilor online pe rafturile virtuale ale *Calameo* mărește diapazonul de utilizatori ai bibliotecii. Expunerea pe portalurile *Issuu*, *Scribd*, *Pinterest* permite vizualizarea operativă și la distanță a expozițiilor tematice și informative de către un număr nelimitat de vizitatori.

Diseminarea informației despre expozițiile online se realizează pe mediile sociale: *Facebook*, *Delicious*, *Twitter*, *Linkedin*, *Youtube*.

În arhiva instituțională digitală *ORA USARB*, compartimentul *Multimedia* Biblioteca Științifică a postat peste 365 expoziții online, cu peste 719 subiecte <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/1>

În perioada anilor 2017-2022 bibliotecarii universitari bălțeni au organizat și expus în mediul virtual 42 expoziții informative *Achiziții recente*, care atestă peste 78 000 de vizualizări, ce conțin informații privind documentele noi integrate în circuitul informațional http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_allvideo_share&view=category&slg=achizitii-recente&Itemid=414&lang=ro&limitstart=0

Din 2021 a fost inițiat, pe pagina Web a bibliotecii, „compartimentul *Invitații la lectură*”, unde sunt postate expoziții informative sonore (însoțite de vocea bibliotecarului și de sunet muzical), expozițiile, 12 la număr, au înregistrat 10 000 de vizualizări http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_allvideoshare&view=video&Itemid=231&slg=carti-aniversare-2022&lang=ro

Evident, că conținutul variat al expozițiilor online contribuie la satisfacerea necesităților de pregătire profesională, cercetare științifică, educație, cultură generală (în dependență de preferințele utilizatorilor), prin accesibilitatea, operativitatea, diversitatea, creativitatea, conținutul bogat, posibilitatea de a le accesa continuu. Astfel, expozițiile online prin funcțiile principale: informațională, educațională și de instruire, contribuie la dezvoltarea nivelului intelectual al utilizatorilor, la susținerea nivelului de cultură generală..

Utilizatorii bibliotecii regăsesc informații despre expozițiile online realizate de BȘ USARB și în catalogul electronic *PRIMO ExLibris* <http://primo.libuniv.md/>, catalogul constituind un sistem eficient de regăsire a informației. Pe lângă descrierea bibliografică a expozițiilor online, se regăsește și linkul de accesare al acestora.

După statutul lor expozițiile online pot fi organizate în ajutorul procesului de învățământ sau însoțesc o activitate socio-culturală.. Astfel, prezentarea expozițiilor online în cadrul diferitor activități educative, culturale contribuie la promovarea extinsă a colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB, la valorificarea resurselor infodocumentare, precum și la stimularea gustului pentru lectură, cercetare, informare a utilizatorilor. Printre aceste activități se regăsesc: mese rotunde, conferințe, medalioane literare, ore si prelegeri publice; ședințe ale cluburilor, etc. De exemplu:

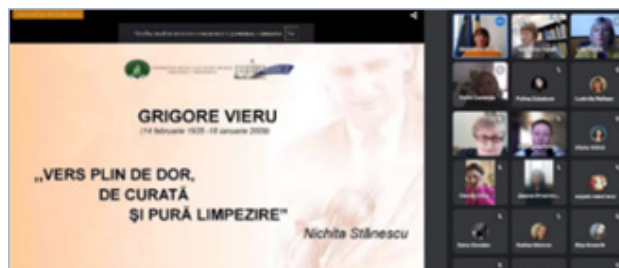
- *masa rotundă* cu genericul: *Ion Creangă - scriitor fără pereche. Amintiri din copilărie - 140 ani de la publicare*, promovată în *Centrul de Informare al României din Bălți*, a fost însoțită de expoziția online *Carte pentru toate timpurile și toate vârstele Amintiri din copilărie*;

- *conferința* consacrată omagierii marelui sculptor român Constantin Brâncuși a găzduit expoziția online *Aforismele și textele lui Constantin Brâncuși*;

- *medalionul-literar-muzical* dedicat poetului tribun și simbol al națiunii, publicist, prozator, eseist, realizator de manuale școlare, Grigore Vieru - expoziția online *Vers plin de dor, de curată și pură limpezire* (Nichita Stănescu)

- ședința *Clubului cărții*: Biblioteca Științifică, împreună cu Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” a fost consacrată *Zilei Culturii Naționale și Zilei de Naștere a Poetului Mihai Eminescu* - o trecere în revistă a expoziției online *Eminescu mereu Eminescu*.
- ședința *Clubului Bibliospiritus*, - prezentarea expoziției online *Numele lui Alecu Russo va crește cu timpul și va străluci glorios* (Vasile Alecsandri);
- ședința interactivă a *Clubului francez Molière, scriitor francez, 400 de ani de la naștere* cu participarea eleviilor Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” - prezentarea expoziției online *Molière, dramaturg, regizor, actor francez, maestru satirei comice, 400 de ani de la naștere*;

- *ora publică* susținută de Consulul General al României, Mihai Baci, dr. în filozofie și fost profesor la Facultatea de Filosofie a Universității „A.I. Cuza” din Iași - prezentarea expoziției online *Secolul Marii Uniri: 1918 – 2018*;
- *conferința online* a celei de a VI-a ediție a Colocviului Științific în cadrul cursului universitar *Istoria Psihologiei* cu genericul: *Albert Bandura Dacă eficacitatea este lipsită de sine, oamenii tind să se comporte ineficient, chiar dacă ei știu ce să facă* - prezentarea expoziției online *Viața și opera psihologului american Albert Bandura*.

În contextul realizării unui număr impresionant de expoziții online ne-am propus să realizăm sondajul *Impactul expozițiilor online care a avut drept scop studierea și determinarea celor mai captivante și impresionante expoziții online, nivelul de accesare, opiniile utilizatorilor în vederea îmbunătățirii calității acestui produs electronic...*

Obiectivele sondajului au fost următoarele: cunoașterea opiniilor utilizatorilor privind repertoriul expozițiilor online, identificarea surselor de informare privind expozițiile online, analiza preferințelor utilizatorilor în privința conținutului expozițiilor, stabilirea frecvenței accesărilor și a utilității expozițiilor online în procesul de studiu, cercetare, educație culturală.

Utilizatorii Bibliotecii Științifice USARB regăsesc în spațiul virtual expozițiile online, pe care le accesează pentru cercetare, informare: date despre un autor, o personalitate sau o carte concretă, o dată remarcabilă, o aniversare, un eveniment, la anumite subiecte pentru instruire. Se bucură de succes expozițiile achizițiilor recente. Credem că varietatea expozițiilor va mări numărul de utilizatori.

Pentru sondaj a fost elaborat un chestionar care a inclus 8 întrebări închise și 1 întrebare semiînchisă. Sondajul a fost realizat și expus pe pagina web a BȘ USARB, aplicând platforma Google Forms, online, de tip autoadministrat: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdOOS_BxCorRUxHb9JXm_c9vaUmsBHF9ILnYlzNX0enbLqFpw/viewform

Chestionarul a fost activ în perioada lunilor martie-aprilie 2022. La sondaj au participat 114 respondenți.

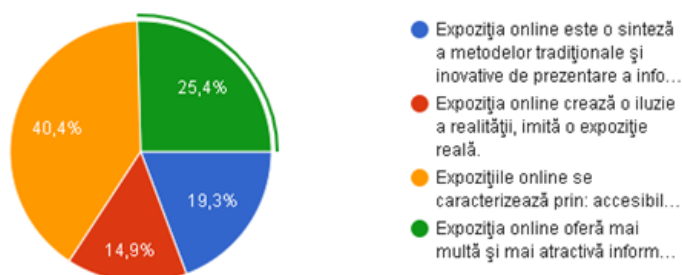
Statutul utilizatorilor chestionați: 47,4% sunt studenți, 16,7% - cadre didactice universitare, 17,5% - masteranzi, 2,6% - doctoranzii, 12,3% . elevi și 3,5% - utilizatori externi, fapt ce demonstrează că utilizatorii potențiali ai bibliotecii cunosc serviciile și produsele infodocumentare oferite de bibliotecă.

Au participat utilizatori de la toate Facultățile ale USARB: 35,5 % din

chestionați sunt de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie și Arte, 21,8% - de la Facultatea de Litere, 15,5% - de la Facultatea Științe Reale, Economie și ale Mediului, 11,8% reprezintă Facultatea de Drept și Științe Sociale, 11,8% constituie elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți și 3,6% - elevii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”.

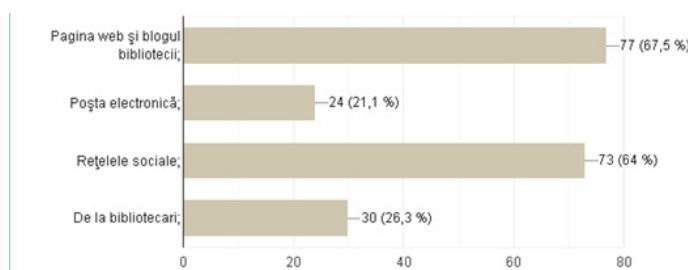
Din afirmațiile utilizatorilor concluzionăm că, expoziția online se caracterizează prin accesibilitate, operativitate și variabilitate (40,4% respondenți), oferă mai multă și în mod mai atractiv informația decât expozițiile tradiționale (25,4% respondenți). Expoziția online reprezintă o sinteză a metodelor tradiționale și inovative de prezentare a informației (19,3% respondenți), ele, oricum reproduc expozițiile tradiționale (14,9% respondenți). (Diagrama 1)

Diagrama 1. Caracteristicile care reprezintă opinia utilizatorilor despre expozițiile online

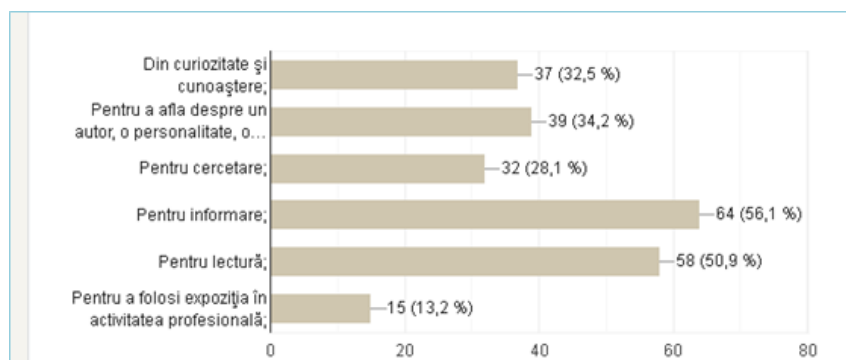
Prezența BŞ USARB pe diferite platforme online, precum și pe diverse rețele sociale măresc posibilitățile de expunere a expozițiilor în rețeaua globală de Internet, fapt ce favorizează utilizatorii virtuali în regăsirea, și studierea informațiilor la anumite subiecte, necesare atât pentru studiu, cât și pentru dezvoltare personală, recreere creativă.... Cele mai utilizate surse de informare despre expozițiile online realizate de BŞ USARB rămân a fi pagina Web și blogul bibliotecii, constituind modalitatea modernă de promovare a colecțiilor infodocumentare și serviciilor bibliotecii (67,5% respondenți). Chestionații au mai numit și alte surse de informare: prin intermediul rețelelor sociale se informează 64% din utilizatori, de la bibliotecari - 26,3% din respondenți, iar 21,1% din utilizatori primesc informații despre noile expoziții online prin poșta electronică. (Diagrama 2)

Diagrama 2. Sursele de informare despre expozițiile online realizate de BŞ USARB?

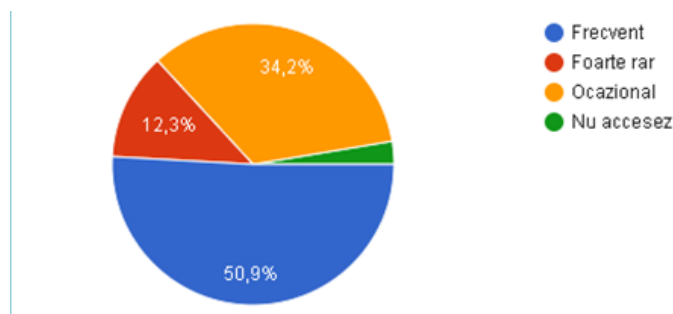
În continuare ne-am dorit să identificăm scopul accesării expozițiilor online prezentate de BŞ USARB. Din răspunsurile relatate observăm, că 56,1% din respondenți accesează expozițiile bibliotecii din spațiul virtual *pentru informare*, iar 50,9% *.- pentru lectură*. 34,2% din utilizatori consultă expozițiile online *pentru a afla ceva nou despre un autor, o personalitate, o carte concretă*, 32,5% din utilizatorii virtuali accesează expozițiile din *curiozitate*. O parte din respondenți consultă expozițiile online *pentru cercetare* (28,1% respondenți) sau *pentru a le folosi în activitatea profesională* (13,2% respondenți).(Diagrama 3)

Diagrama 3 . Scopul accesării expozițiilor Bibliotecii din spațiul virtual?

Este evident, că expozițiile online sunt utile și importante prin funcțiile pe care le îndeplinesc: de prezentare a informațiilor necesare în instruire, cercetare, cultură generală. În prezent, publicul are acces la o gamă variată de expoziții expuse în spațiul virtual. Am dorit să aflăm care este periodicitatea accesării lor: 50,9 % din respondenți utilizează *frecvent* formatul online al expozițiilor, 34,2% din chestionați le utilizează *ocazional*. 12,3% din respondenți accesează expozițiile online *foarte rar*, iar 2,6% din utilizatori nu utilizează formatul online al expozițiilor, prefărând expozițiile tradiționale (Diagrama 4)

Diagrama 4. Cât de des accesați formatul online al expozițiilor (tematice, informative)?

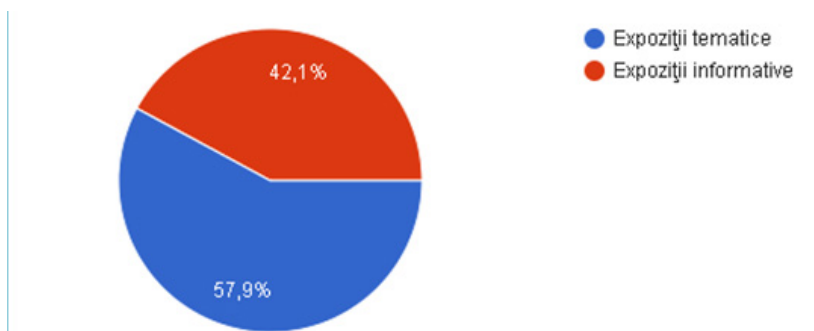

Expozițiile online, la fel ca și cele tradiționale, pot avea conținut tematic sau informativ. Utilizatorii accesează expozițiile BŞ USARB în dependență de interesele de studiu, cercetare, informare sau lectură. Astfel, 57,9% din respondenți

au nominalizat că cele mai accesate sunt expozițiile *tematice*, iar 42,1% din chestionați accesează *expozițiile informative*. Varietatea și numărul mai mare de expoziții tematice au și sporit accesarea acestora, fapt ce se confirmă și de numărul vizualizărilor..

Menționăm, că se atestă o tendință a utilizatorilor de a se informa de noile apariții editoriale. Cu regret, în condițiile financiare actuale, achizițiile Bibliotecii lasă de dorit. (Diagrama 5)

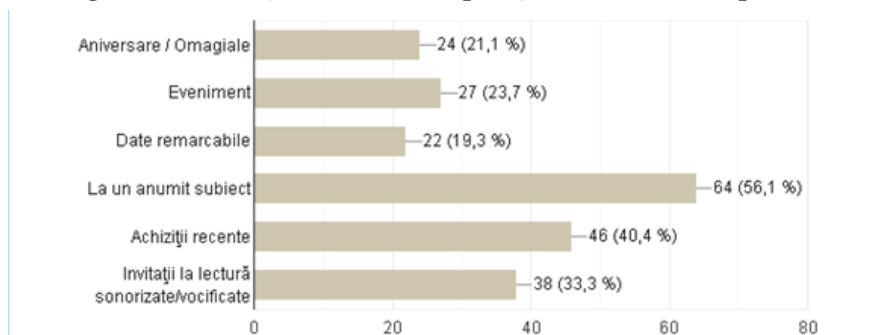
Diagrama 5 .Expozițiile online frecvent accesate

Bineînțeles, că scopul expozițiilor tematice și informative tradiționale sau online este de a promova varietatea de colecții științifice, didactice, metodice și beletristice, regăsite pe rafturile bibliotecii. Expozițiile sunt variate după conținut: o gamă de subiecte dedicate procesului de instruire și cercetare, personalităților jubiliare, datelor remarcabile, diferitor evenimente...

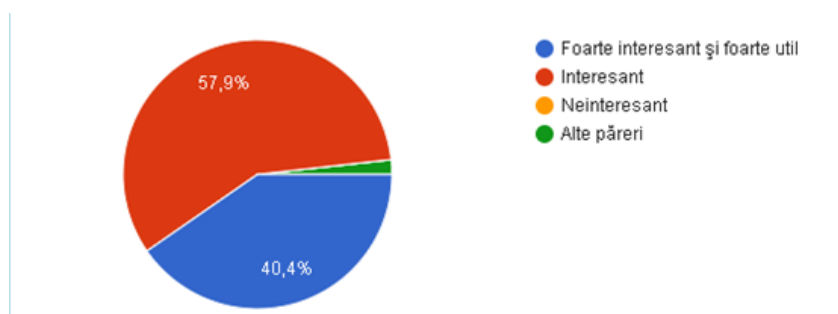
Diversitatea expozițiilor a fost apreciată în felul următor: 56,1% din respondenți au fost impresionați de expozițiile online realizate *la un anumit subiect*; 40,4% au numit *achizițiile recente*; 33,3% din utilizatorii chestionați evidențiază expozițiile informative online însoțite de vocea bibliotecarului - *invitații la lectură*, 23,7% din respondenți au fost impresionați de expozițiile online organizate cu ocazia unui *eveniment*, 19,3% din chestionați au nominalizat expozițiile online realizate la *date remarcabile* și 21,1% din utilizatori au preferat expozițiile *aniversare/omagiale*. (Diagrama 6)

Diagrama 6 . Conținutul căror expoziții online v-au impresionat?

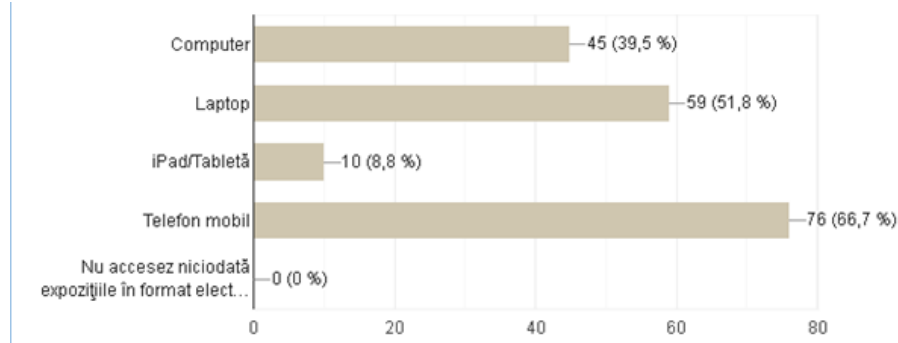
În urma analizei opiniilor utilizatorilor despre repertoriul expozițiilor online constatăm că 57,9% din respondenți apreciază repertoriul ca *interesant*, 40,4% din chestionați consideră repertoriul expozițiilor *foarte interesant și foarte util*. Nici unul din respondenți nu a menționat că expozițiile online ale BȘ USARB nu sunt *interesante* (Diagrama 7)

Diagrama 7. Ce părere aveți despre repertoriul expozițiilor online postate virtual de BȘ USARB?

Este important ca la realizarea expozițiilor online, să se țină cont de posibilitățile și preferințele utilizatorilor de accesare ale expozițiilor online. Unii preferă să navigheze prin Internet de pe computer, alții – acceptă doar iPadurile sau telefoanele mobile. Deaceia, informația postată *trebuie să fie compatibilă* cu preferințele utilizatorilor. Acest fapt permite accesul extins multimedial la patrimoniul infodocumentar din Bibliotecă, determinând creșterea interesului public pentru colecții prin accesul la distanță, utilizând-se diferite suporturi multimedia. 66,7 % din utilizatori accesează expozițiile online de pe *telefonul mobil*, 51,8% consultă expozițiile online de la *laptop*, 39,5% preferă să acceseze expozițiile online de la *computer*, iar 8,8% din respondenți au menționat *iPad-ul/Tableta*. (Diagrama 8)

Diagrama 8. Prin intermediul căror dispozitive accesați expozițiile online?

Analzând ultimele expoziții online, putem nominaliza cele mai solicitate:

Expozițiile online plasate pe blogurile bibliotecii noastre în majoritatea cazurilor sunt statice, prezentând doar coperta cărții cu o descriere bibliografică

și adnotare.

„Conținuturile bogate și variate, adevărate porți spre înțelepciune le oferă posibilitatea de a inspira și surprinde utilizatorii.” [7,p.24]

Bibliotecile universitare oferă accesul nelimitat la resursele informaționale, promovând valorile naționale și universale pentru întreaga societate. Pagina web a bibliotecii contribuie la favorizarea accesului la informație de la distanță, fiind unul dintre principalele instrumente pentru accesarea bibliotecii și posibilitatea unei comunicări interactive cu informații despre: evenimente, informații de referințe, resurse electronice, baze de date, link-uri adnotate ale celor mai semnificative resurse etc.

Accesul la informație rămâne scopul de bază al bibliotecilor moderne și acesta va rămâne fundamentat în strategiile lor de dezvoltare. Creșterea surselor digitale și dezvoltarea tehnologiei informaționale permite bibliotecii să devină segmentul cel mai important în sistemul de informare universitară cu impact asupra calității procesului de instruire, mai ales, în perioada de învățare la distanță.

În prezent este importantă nu numai comunicarea tradițională a bibliotecarilor, dat și cea virtuală, aplicându-se diferite surse (pagina web, blogul bibliotecii, poșta electronică personală, rețele sociale). Astfel, bibliotecarii vor promova de rând cu alte produse electronice și expozițiile online.

Generalizând rezultatele obținute în urma analizei sondajului *Impactul expozițiilor online* putem concluziona următoarele: expozițiile online sunt importanțe în procesul de studii și cercetare științifică, precum și în stimularea interesului pentru lectură; utilizatorii BȘ USARB sunt informați despre expozițiile online atât prin pagina web și blogul bibliotecii, cât și prin poșta electronică personală. Diversitatea tematicii expozițiilor online are impact pozitiv în susținerea procesului didactic și de cercetare, cultură generală. Bibliotecile sunt preocupate continuu de calitatea serviciilor pe care le oferă utilizatorilor.

Elaborarea expozițiilor tematice și informative în format video reprezintă un instrument util și inovativ pentru informarea utilizatorilor despre documentele valoroase din colecția bibliotecii, stimulând totodată lectura și sporind imaginea Bibliotecii în comunitate.

Putem spune cu un anumit grad de certitudine că expoziția online „este o resursă de informare nouă, multifuncțională, care oferă unei game largi de utilizatori posibilitatea creșterii eficienței căutării de informații, extinde gama de materiale necesare (texte, grafice, audio, video etc. etc.)” [3], iar prin intermediul rețelelor sociale instituția bibliotecară își lărgeste la maximum sfera de influență, informând utilizatorii despre noile produse infobibliotecare, inclusiv și expozițiile online.

Expoziția online este una dintre principalele metode de promovare/comunicare vizuală a literaturii, oferind utilizatorilor posibilitatea de a dobândi cunoștințe suplimentare, de a forma și de a extinde interesul față de un subiect sau altul.

Calitatea expozițiilor online este în centrul atenției bibliotecarilor BȘ

USARB. Ele trebuie să fie interesante, însoțite de diverse materiale ilustrative și non-standard. Pe lângă publicațiile prezentate ele vor contribui la creșterea activității cognitive a utilizatorilor, vor provoca un val de emoții și vor încuraja utilizatorul să cerceteze cât mai multe documente. Diversitatea expozițiilor va influența identificarea mai lesne a surselor necesare pentru studiu, cercetare, lectură sau recreere.

„Acum mai mult ca oricând bibliotecarii trebuie să fie deschiși spre nou, să asimileze tehnologii, aplicații, care în condiții de criză pot fi o mare salvare. Bibliotecile trebuie să îmbunătățească serviciile virtuale și să inoveze în sfera serviciilor noi.”[9]

„Tehnologiile se vor schimba mereu, însă promovarea lecturii va rămâne în continuare sarcina principală a bibliotecii, unde „biblioteca este cea care poate invoca îndemnuri de a citi, de a depăși valorile mediocrității informaționale, de a păstra valorile umane prin lectură.”[11]

„Deschizând orizonturile cunoașterii, lectura este temelia pe care poți construi orice.”[9]

Referințe bibliografice:

1. *Dezvoltarea competențelor din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții: rolul și locul lecturii* : Suport metodologic și educațional în sprijinul realizării Programului Național LecturaCentral, ediția a 4-a, 2021 [online] [citată 14.04.2022]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Dezvoltarea%20competențelor.pdf>
2. *Dicționar explicativ al limbii române* [online] [citată 28.04.2022]. Disponibil: <https://dexonline.ro/definitie/expozi%C5%A3ie>
3. *Expoziție de carte electronică în bibliotecă. Expoziții virtuale. Tipologie. Structura. Tehnica de creație. Februarie liberală și octombrie proletar* [online] [citată 03 martie 2022]. Disponibil: <https://sa-gri.ru/ro/your-business/elektronnaya-knizhnaya-vystavka-v-biblioteke-virtualnye.html>
4. FILIP, Florin Gheorghe, CIUREA, Cristian. Expoziții virtuale online – aspecte privind contribuția la promovarea patrimoniului cultural național [online] [citată 17 martie 2022]. Disponibil: <https://biblacad.ro/publicatii/proprui/2016%20Filip%20Ciurea%20Academica.pdf>
5. Lege cu privire la biblioteci nr. 160 din 20.07.2017 [online] [citată 14.04.2022]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf>
6. *Manifestul Internet IFLA* [on-line] [citată 07 aprilie 2022]. Disponibil: <https://www.kosson.ro/prezentari/57-prezentari-documente/951-manifestul-pentru-internet-2014-ifla>
7. OSOIANU, Vera. *Biblioteca în căutarea identității*. Chișinău: [S.n.], 2013. 356 p. ISBN 978-9975-62-340-7
8. OSOIANU, Vera. Lectură și evoluție sau Super puterea lecturii [online] [citată 13.04.2022]. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1202/LecturaOsoianu.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

9. OSOIANU, Vera. *Paradigma bibliotecii în „Noua Realitate/ Normalitate” sau biblioteca la viitorul prezent* [online] [citat 01 aprilie 2022]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%203-4_2020.pdf
10. SOLOMON, Larisa, BOLDESCU Valentina. Expozițiile: instrumente esențiale în promovarea colecțiilor bibliotecii universitare [online] [citat 28.04.2022]. Disponibil: https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/Larisa%20Solomon_0.pdf
11. VASILICA, Victoria. Cartea ca instrument de metamorfoză [online] [citat 14.04.2022]. Disponibil: http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1112/Vasilica_Cartea.pdf?sequence=1&isAllowed=y
12. БАХАНОВА, Мария. Виртуальные книжные выставки для детей: создание и использование [online] [citat 28.04.2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/102-107_9.pdf
13. ЗБАРОВСКАЯ,, Н. В. Что такое выставочная деятельность библиотек [online][citat 03.05.2022]. Disponibil: <https://lib.1sept.ru/article.php?ID=200601307>